



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs**

**Scribanius, Carolus**

**Antverpiæ, 1618**

XV. Delectus munium & locorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

*mor mortiferus per amaritudinem vacuatur. Ipsa ergo in elatis inuentionis exordia permista sunt laude temperanda, ut dum admittunt fauores quos diligunt, etiam correptiones recipiant quas oderunt.*

## CAPVT XV.

*Delectus munium, locorum.*

**F**ALLIT plurimum Superiores hic delectus, nec respondet votis, plusque ferè siue temporalis, siue spiritualis auxiliij ab alijs consequitur. quòd maior in his fiducia in Deum eluceat, plus in illis prudentiæ humanæ: quo fit, iusto Dei iudicio, ut spe ferè sua Superiores frustrentur, cum sæpe etiam tales patiantur aduersarios, grauesque obseruatores ac censores, quos precibus impetrarunt. Monitorum deinde ac si qua necessitas id postulet, iniungendarum pœnitentiarum libertas tollitur, cum offensionem Superiores vereantur; & qui se vocatos sciunt, liberiùs offendant, euocationis suæ spe freti, facilesque ad murmurationes sint, si minùs placencia imponantur. Nec quidquam in his promptius, quàm ad minimarum rerum displicentiam illud inculcare, Cur euoca-

uit bene constitutum: melius mihi eratalibi. Nascitur inde non loci modò, & muneris, sed & omnium propè displicentia, & murmuraciones, inde animi inquietudines, cùm nunquam explentur desideria, & præteritorum memoria præsentia displicent.

Quòd si in Superiorem minùs fortem, aut robore destitutum delectus ceciderit, sequitur facilis & ingens noxiorum iuxtà ad bonorum permistio; cùm indulgentiores ferè simus in eos quos vltro vocatos meminimus: & nullus propè querelarum locus apud eos, qui mederi possent, ne delectum nostrum damnare videamur, aut imprudentiam accusare; ne uè consuetum illud audiamus, Habes quem petisti; obsecutus sum voluntati tuæ. antè cogitasse oportuit. bene illi alibi erat. vt omnis iam culpa in euocatorem eat. atque hinc graues sæpe multorum offensiones nascuntur, cùm Superiores delectus sui sibi conscij, ne aut offendant, aut mœrore afficiant, aut minùs commodos tales experiantur, non cōcedenda concedant. quod vbi fit, abit res in exemplum, & paria sperare reliqui non verentur, paria etiam audere: è quibus vniuersa paulatim domestica disciplina delabatur: quæ vbi refrixit ac  
corrui;

corrui, à sola ferè sectione remedia expectanda sunt; mutandi nimirum plerique omnes, & ad Superiores disciplinæ arctioris, variâque amandandi loca sunt, cum à sola propè mutuæ cohabitationis separatione salus sperari possit: ac disciplinæ amantiores in illorum locum substituendi erunt; aut sanè Superior ipso loco mutandus, & robustior illo subrogandus.

Eadem incommoda in inferioribus reperias, qui precibus locorum mutationē impetrarunt. sequitur enim plerumque pœnitudo, cum non omnia votis respondeant; & damnamus preces nostras, & queri erubescimus, ne consilia ipsi nostra accusemus, & audiamus inconstantes: inde mœrores, ac tacitæ interni roboris emedullationes, cum interiores animi vires exeduntur, & aperire pudet, & ad vincendum robore destituuntur. ad locorum enim novas descendere mutationes, rubor vetat; & locorum tamen, sociorum, Superiorumque ferre condiciones imbellis animus negat, aut innata quædam menti aliena, pugnantque cum aliis, ac quasi hostilis & inimica conditio. ita cum hinc verecundia terreat, isthinc molestia crescat; contabescit animus, aut in apertas prorumpit factiones, & causas aliquas com-

miniscitur, quibus inconstantiam suam  
regat. has si verisimiles reperiat, laxat de-  
lationibus habenas; sin minus, commini-  
scitur etiam falsas, dummodo potiat  
optatis, subducaturque quasi è seruitute cer-  
uices nunquam satis domitas, nec suavi  
obedienciæ iugo in solidum submissas.

Prosiliunt ex his initiis omnia malorum  
genera; nec quidquam tam à Religione  
alienum, quod non audeat. semel enim  
pudore deposito in omnia se profundit  
mala, & quæ antè damnauerat, probat ut  
sequenda: ita qui febribus tenentur, ini-  
mica antea gustui laudant, & auidius hau-  
riunt, profutura damnant.

Accedit, quòd rarò diuina bonitas felices  
huic delectui successus tribuat, ut qui  
resignatæ obedienciæ repugnet, plusque  
adferat iudicij nostri, quàm in Deum fi-  
ducia: quasi enim de Domini in nos pro-  
uidencia diffidentes, recurrimus ad hunc  
seu personarum, seu locorum delectum,  
cui poenitentia perpetua & indiuidua co-  
mes est. quod innumeris propè aliorum  
exemplis discimus: quorum infelix exitus  
meritò terrere omnes, & auertere ab his  
consiliis debeat.

Iam cum ferè in inferioribus delectus  
hincantur ex amore sui, cum huic aër sit  
crassior,

crassior, illi tenuior; huic minùs amœnum  
 cælum, illi nimis sudum; alteri plebeia ni-  
 miùm occupationes, minùs splendida, mi-  
 nus è dignitate, eruditionis opinione, vul-  
 gares, rariores, frequentiores, intempesti-  
 uæ, subita: aut Superior durior, tenacior,  
 morosior, oculatior, maturior, retractior,  
 ad suspiciones pronior, regularum obser-  
 uantior; aut alius suauior, liberalior, mol-  
 lior, facilior, hilarior, laxior, ad omnem  
 concessionem profusior, indulgentior; fit  
 vt in ingentia se plerumque animarum  
 discrimina conijciant: cùm ferè ignorent  
 quanta domi forisq; pericula immineant.  
 intus nimirum latet malum, quod nisi ex-  
 cusserint, nulla locorum mutatione pel-  
 lent: cùm ferè tales libertatis amor, disci-  
 plina Religiosa fuga, commoditatù cor-  
 poris studium, adnatus animo tepor, gra-  
 uiorum metus & horror, ad hæc consilia  
 adigant, vnde fit vt sperata apud Deum  
 mercedis non postrema, aut omni etiam  
 parte spolientur, cùm delecti muneris aut  
 habitationis concessio mercedis illis lo-  
 co sit.

Z §

Rea

*Remedia.*

**I**ndifferentiæ studium, frequens excita-  
tio in Deum fiducia. cui maior cura de  
nobis, quàm nobis ipsis incumbit.

Incommodorum delectui huic colliga-  
torum memoria, recordatioque illorum,  
quibus non rarò cum interitu delectus hic  
coniunctus fuit.

Nihil deinde in omni Religione certius  
pacatiusque, quàm vniuersam sui curam  
Deo cõmittere; ne quid videamur detra-  
xisse de ingenti in illum fiducia, plusque  
prudentiæ nostræ, quàm illius prouiden-  
tiæ fidisse. Ille securus viuit, qui totum se  
diuinæ gubernationi commisit. quàm for-  
titer monemur, quàm certò: *Considerate*  
*lilia agri, quomodo crescant, non laborant, neque*  
*nent. Si autem fœnum agri, quod hodie est, &*  
*cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit; quan-*  
*to magis vos modicæ fidei? Nolite ergo solliciti*  
*esse, dicentes, Quid manducabimus, aut quid bi-*  
*bemus, aut quo operiemur? hac enim omnia Gen-*  
*tes inquirunt. Scit enim Pater vester, quia his o-*  
*mnibus indigetis. querite ergo primùm regnum*  
*Dei, & iustitiam eius: & hæc omnia adicien-*  
*tur vobis. Quòd si pergat delectus hic ani-*  
*mum pulsare, consultum erit cum Præfe-*  
*cto*

Et spiritus, aut si quis alius in domo vir prudens, rerum experientia edoctus, consultare; nec quidquam aggredi, nisi non tantum consulto sepe Domino, sed aliorum iudicio præquisito, quorum potius sententiis, quam nostris stemus.

Proderit etiam aliquando cum iudicio confessarij voto se aliquo temporario obstringere, omnemque hanc delectus cogitationem negligere ac respuere, ut inimicam Deo, aut sanè ut minus ei placentem gratamque, ut obedientiæ repugnantem, adeoque ut omnis perfectionis hostem, omnisque inquietudinis matrem.

Moueant nos exempla Christi, totum se parentis obedientiæ cōmittentis: *Mettus Ioan. 4:* *cibus est ut faciam voluntatem eius, qui me misit, ut perficiam opus eius.* & post illam lacrymarum, sudorum, sanguinum luctam, omnium quas vlla sæcula viderunt grauissimã, *Non quod ego volo, sed quod tu;* & apud *Mar. 14* Matthæum, *Non sicut ego volo, sed sicut tu.* *Mat. 26* sequamur ducem milites, & cuius præferimus nomen, imitemur facta.

Magnum victoriæ genus hîc est contraria propensione ambire, voluntatemque valido conatu ad illa propellere, magnorum in omni Religione exemplis. nunquã sanè quidquam poscere, & in re firmare  
ani-

animum tutissimum est. versanturque tales in altissima quadam pace, quidquid euenerit, diuinæ prouidentia committentes, securi se non ambiuisse: in quo vno solari se possunt, & audenter cum Prophe-  
*Psal. 90.* ta dicere: *Qui habitat in adiutorio Altissimi, in*  
*Psal. 22.* *protectione Dei cali commorabitur. Nam & si*  
*ambulauero in medio umbra mortis, non time-*  
*Psal. 24.* *bo mala: quoniam tu mecum es. &c. Non erube-*  
*Psal. 25.* *scam quoniam speravi in te. &c. In Domino spe-*  
*Psal. 17.* *rans non infirmabor. protector enim est omnium*  
*sperantium in se. memores monentis Apo-*  
*l. Pet. 5.* *stoli, Omnem sollicitudinem uestram proyicientes*  
*in eum, quoniam ipsi est cura de vobis. cum*  
*contra petitores interno externoque lo-*  
*latio destituantur. intus habent conscien-*  
*tiam redarguentem, extra reliquorum de-*  
*stituuntur auxilio, bis infelices, bis miseri.*

## CAPVT XVI.

*Nimia in vnam alteramue nationem propensio.*

**D**E beata felicique diuersarum nationum in vno spirituali corpore indiscriminata coniunctione, bene Hilarius:  
*Psal. 132.* *Populo Dei congruit sub vno patre fratres, &c.*  
*sub vno capite vnus corporis membra esse. non*  
*enim*